

ANGINA (akutno vnetje nebnic)

Akutno vnetje žrela povzročajo večinoma virusi. *Streptococcus pyogenes* je pri otrocih v 20–30 % vzrok za vnetje žrela, pri odraslih v 5–15 %. Drugi bakterijski povzročitelji so redki.

Diagnoza temelji na klinični sliki in dokazu bakterije *Streptococcus pyogenes* v brisu žrela.

Prenos: Okužba se prenaša s tesnimi stiki; preko večjih delcev žrelnega izločka. Manjše epidemije nastopajo v vrtcih, družinah in šolah.

Pogostost: Najpogosteje zbolijo osnovnošolski otroci in otroci stari od 3 do 5 let. 20 % šolskih otrok je bacilonoscev, ki pa za razširjanje bolezni niso pomembni. Bolezen je pogostejša v hladnih mesecih.

Inkubacija: 12 ur do 4 dni.

Znaki bolezni:

- nenaden začetek z mrzlico
- visoka vročina
- glavobol
- bolečine pri požiranju
- močno rdeče žrelo
- gnojne obloge ali gnojni čepki na nebnicah
- povečane in boleče vratne bezgavke
- bolečine v trebuhu pri otrocih
- pri otrocih mlajših od treh let je klinična slika manj značilna in zapleti redki

Če se vnetju nebnic, ki ga povzroča *Streptococcus pyogenes*, pridruži še droben izpuščaj po telesu, govorimo o škrlatinki.

Okužba s *Streptococcus pyogenes*

- Nenadna bolečina v žrelu
- Starost 5 do 15 let
- Vročina
- Glavobol
- Slabost, bruhanje, bolečine v trebuhu
- Vnetje nebnic in žrela
- Obloge na nebnicah
- Petehije na mehkem nebu
- Povečane in boleče sprednje vratne bezgavke
- Pojavnost v zimskem in spomladanskem času
- Kontakt z osebo, ki preboleva streptokokno okužbo žrela
- Droben izpuščaj po telesu

Virusna okužba

- Vnetje očesni vezi
- Izcedek iz nosu
- Kašelj
- Driska
- Hripavost
- Afte v ustni votlini
- Virusni izpuščaj

Povzeto po: Izbrana poglavja iz pediatrije 31, Ljubljana 2019, Antibiotiki v pediatriji – ne na pamet, ampak po pameti, Tabela5

Zapleti:

- akutna revmatska vročica
- akutno vnetje ledvic (akutni glomerulonefritis)
- razširitev okužbe v okolna tkiva (peritonzilarni absces)

Zdravljenje: Klinično oziroma z brisom potrjeno streptokokno angino zdravimo z antibiotikom 10 dni (penicilin, v primeru alergije na penicilin, makrolidni antibiotik).

Pomembno:

- redno dajanje ustreznega odmerka predpisanega antibiotika 10 dni
- zniževanje vročine, lajšanje bolečin v žrelu z antipiretikom (paracetamolom)
- skrb za preprečevanje prenosa okužbe med družinskimi člani z ustrezno higieno (umivanje rok z milom, kašljanje v rokav, izogibanje menjavi osebnih predmetov, prezračevanje zaprtih prostorov)
- otrok je kužen še 24 ur od pričetka jemanja antibiotika
- otrok ostane doma vsaj dva dni od pričetka zdravljenja z antibiotikom
- četrty dan prejemanja antibiotika otroku zamenjamo zobno ščetko

Pripravila:

- Maja Drev Ovnič, dr. med., specialistka pediatrije

Literatura:

- <https://www.uptodate.com/contents/treatment-and-prevention-of-streptococcal-pharyngitis-in-adults-and-children>
- Tomažič J., Strle F. s sodelavci.: *Infekcijske bolezni; Ljubljana 2017 (252-255)*
- D. Baš, J. Ahčan, M. Vintar Spreitzer, T. Javh, A. Borinc Beden, B. Dolenc, M. Čižman: *Izbrana poglavja iz pediatrije 31, Antibiotiki v pediatriji – ne na pamet, ampak po pameti, Ljubljana 2019*
- Sekcija za primarno pediatrijo; Navodila za starše (gradivo dosegljivo na: [www.nice.org.uk/guidance, redbook.solutions.aap.org](http://www.nice.org.uk/guidance/redbook.solutions.aap.org))
- Nacionalna komisija za smotrno rabo protimikrobnih zdravil pri Ministrstvu in zdravje (Čižman, Beovič) s sodelavci; *Priporočila za predpisovanje antibiotikov, Akutno vnetje žrela*
- <https://www.nijz.si/sl/skrlatinka-0>